

บริษัท ๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ธรรมโอสถ”

กราบนมัสการหลวงพ่ोज้าคะ ขอหลวงพ่OMETตาตอบปัญหาเกี่ยวกับการป่วยของพ่OMETคะ พ่OMETป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดและมีไข้สูงบ้าง เนื่องด้วยข้อเท้าบวมทั้งสองข้าง บวมนี้วกกลางเท้าด้านขวามีหนอง โดยไม่มีสาเหตุคะ ไปโรงพยาบาลรักษาตัวอยู่ ๑๓ วันแล้ว

เนื่องจากลูกๆ ทำงานต่างจังหวัด ไกลกันมาก และช่วยกันส่งเสียค่าใช้จ่ายพ่OMETตลอดทั้งเดือนคะ จึงต้องเปลี่ยนเวรกันช่วยมาเฝ้าไข้พ่OMET เนื่องจากอยู่ตามลำพังสามคนพ่OMETแม่ และหลานน้อยอีกหนึ่งคนคะ จึงคุยกันว่าต้องมีคนที่เสียสละดูแลพ่OMETคะ เพราะท่านแก่แล้ว แต่โยมมีภาระทางด้านหนี้สินต่อเนื่อง ก็เลยบอกให้พี่ชายคนโตดูแล เพราะไม่มีครอบครัวที่กรุงเทพฯ ขออนุญาตถามหลวงพ่OMETดังนี้เจ้าคะ ถามปัญหาธรรมคะ

โดยฐานะเป็นลูก จะช่วยพ่OMETทางธรรมโอสถอย่างไรดีเจ้าคะ ณ ตอนนี้ได้สวดมนต์แผ่เมตตาให้เจ้ากรรมนายเวร เพราะเชื้อโรคที่ทำให้ป่วย และฟังธรรมหลวงพ่OMETสอนพระ และธรรมของหลวงพ่OMETตลอดเจ้าคะ พร้อมเอาหนังสือธรรมะไปอ่านเวลาพ่OMETนอนหลับ ปฏิบัติได้บ้างเวลาเฝ้าพ่OMETที่โรงพยาบาลคะ อธิษฐานให้ตัวเชื้อโรคที่ทำให้พ่OMETเท้าบวมโดยไม่มีสาเหตุ คุณหมอเอกซเรย์ข้อเท้าแล้วไม่มีอะไร ไม่ทราบว่าเป็นโรคกรรมเก่าของพ่OMETหรือเปล่าเจ้าคะ

โยมทุกข์ใจมากเจ้าคะ แต่คอยบอกตัวเองว่า แม้เป็นพระอรหันต์ยังป่วยเลย ทุกคนหนีความเกิด แก่ เจ็บ ตายไม่พ้นคะ แต่คิดว่าเราเป็นลูก ตอนนี้อยู่ช่วยให้สุดความสามารถก่อนทุกๆ ด้านเจ้าคะ ขอหลวงพ่OMETเมตตาแนะนำสั่งสอนด้วยเจ้าคะ

ตอบ : นี้พูดถึงธรรมโอสถ ธรรมโอสถใด เวลาพูดถึงธรรมโอสถนะ เวลาธรรมโอสถ เวลาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ เจ้าลัทธิต่างๆ ทุกลัทธิตะก็บอกว่าเขาเป็นพระอรหันต์ คำว่า “เป็นพระอรหันต์ของเขา” เขาได้ฉานสมาบัติ เขาได้อภิญญาเขาได้อะไร เขาว่าเขาเป็นพระอรหันต์ เพราะเขาไม่รู้จักรั้วพระอรหันต์เป็นอย่างไร เพราะเขาไม่มีสติสัมปชัญญะรู้ความเป็นพระอรหันต์ของเขาได้หรอก แต่ด้วยเขาทำ ใครมีความสามารถขนาดไหน สูงส่งขนาดไหน เขาก็ว่าเขาประพฤติปฏิบัติสิ้นสุดกำลังของเขา เขาก็ว่าเป็นพระอรหันต์ แต่ไม่มีเลย เวลาไม่มีเลย เห็นไหม คำว่า “ไม่มีเลย” ไม่มีเพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเขา ไปศึกษากับเขา เพราะเขารับรอง เพราะศึกษากับอาจารย์องค์ใดก็ศึกษาจนหมดได้หมดพุงของครูบาอาจารย์องค์นั้น แล้วครูบาอาจารย์องค์นั้นก็บอกว่า หมดความสามารถแล้ว สอนถึงสิ้นสุดความรู้ของเขาแล้ว แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีสติสัมปชัญญะว่าเรายังมีกิเลสอยู่

นั่นไง ถึงบอกว่าทุกลัทธิศาสนา ที่ว่าไปศึกษากับเขาๆ ที่เขาบอกเขาปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ เขาปฏิญาณตนว่าเขาเป็นศาสดา นั่นนั่นมันเป็นความเชื่อของเขา มันไม่เป็นความจริงเลย มันไม่มี มันไม่มี ถ้ามันไม่มี เห็นไหม

ฉะนั้นบอกว่า เวลาที่ว่า เวลาเราจะรักษาธรรมโอสถๆ เวลาธรรมโอสถ ถ้าเอาเป็นแนวทางใหญ่ๆ มันก็ ๒ นะ ธรรมโอสถที่เวลารักษาใช้กิเลส คือกิเลสตัดหาความทะยานอยาก นั่นเป็นมรรค แต่ธรรมโอสถเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเรื่องร่างกาย มีธรรมโอสถ ครูบาอาจารย์ท่านมีกำลังของท่าน ท่านมีสติปัญญาของท่าน ท่านรักษาของท่าน

เวลาหลวงตาท่านป่วยไข้หลายรอบเลย แล้วท่านใช้ธรรมโอสถของท่าน ขณะที่ท่านใช้ธรรมโอสถของท่าน ท่านมีสติสัมปชัญญะ เวลาที่ว่าท่านไปป่วยที่บ้านผือ ที่หนองคายนะ ท่านวิตกกังวลขึ้นมาว่า ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วจะตายก็ไม่ว่า ถ้าเป็นพระอรหันต์มันก็เจ็บไข้ใหม่ มันได้หมดเรื่องหมดราวกันไปเสียที แต่นั่นรู้ตัวเองว่ามันยังไม่เป็นพระอรหันต์ ตอนนั้นท่านได้อนาคามี ท่านบอกไว้ในใจของตนว่า ถ้าท่านตายไปมันต้องไปเกิดเป็นพรหม เป็นอนาคามี ท่านอยากไม่เกิด ท่านอยากจะทำให้สิ้นสุดชาตินี้เลย จะไม่มีการเกิดอีกหนึ่งภพ ไม่มีการเกิดเป็นพรหมอีกครั้งหนึ่ง ท่านก็เลยไม่อยากตาย พอท่านไม่อยากตาย ท่านอยากจะทำประพฤติกปฏิบัติให้สิ้นสุดแห่งทุกข์นี้

แล้วท่านก็วิตกกังวล ไปสวดมาติกาวันหนึ่ง ๓ ศพ ๔ ศพ เป็นโรคนี้มันต้องตายหมด แล้วตอนนี้ท่านมาเป็นของท่านเอง ท่านก็เอาไปวิตกกังวลอยู่ตรงนั้นนั่นนะว่าไม่อยากตาย จิตมันส่งไปที่ความคิดความวิตกกังวลอันนั้น จนธรรมขึ้นมาเตือนนะ “ท่านก็เคยป่วยเคยไข้มาตั้งหลายรอบแล้ว ท่านก็เคยพิจารณาจนความเจ็บไข้ได้ป่วยมันก็หายมาหลายครั้งแล้ว ท่านจะมาวิตกกังวลทำไมกับเรื่องอย่างนี้ ท่านก็พิจารณาสิ” ท่านได้สติเลย ได้สติขึ้นมา พิจารณา นี่ไง ที่พิจารณาโรคภัยไข้เจ็บ เห็นไหม นี่ธรรมโอสถ

เวลาธรรมโอสถนะ เวลาธรรมโอสถ ขณะที่วิตกกังวลขึ้นมา เพราะว่าถ้าตายไปก็ต้องไปเกิดอีกรอบหนึ่ง ไปเกิดบนพรหมอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่รอบหนึ่ง ครั้งหนึ่ง แล้วถ้าจะพิสูจน์ที่นั่น เพราะตอนนั้นท่านมั่นใจว่าท่านได้อนาคามี ท่านผ่านอสุภะมาแล้ว แต่ที่นี้พอมาวิเวกออกมา มันเห็นจุดและต่อมที่ตอธรรมเจดีย์แล้ว ก็วิเวกออกมา แล้วมาที่นี้ มารักษาไข้ที่นี้กลับไปก็กลับจากตรงนี้ กลับไปวัดดอยธรรมเจดีย์อีกหนหนึ่ง

พอกลับไปวัดดอยธรรมเจดีย์ ท่านอยู่ที่หนองผือ ท่านพิจารณาของท่านจนโรคนี้หายหมด เวลาพอธรรมะมาเตือนนะ “ท่านก็เจ็บไข้ได้ป่วยมาหลายรอบแล้ว ท่านก็พิจารณามาหลายครั้งแล้ว แล้วคราวนี้ก็เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ท่านจะวิตกกังวลเรื่องอะไรอีก ก็กลับมาพิจารณาความเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นสิ” คือนั้นทั้งคืนเลยพิจารณา

แล้วมันที่ว่ามีชาวบ้านคนเป็นห่วงก็มาจุดมานอนอยู่ข้างๆ นะ ท่านเดินจงกรมจน ๔ ทุ่ม ๕ ทุ่ม ใ้โฮ! โรคมันหายหมดเลย สิ่งที่เป็นโรคเสียดอกหายหมด ถอดเสี้ยนถอดหนามหมดเลย โลงหมดเลย พอโล่งหมดเลยนะ ท่านไปเห็นคนที่มานั่งเฝ้าอยู่นั้นนะ ให้กลับ ไม่ยอมกลับนะ พอพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ ท่านกลับไปวัดดอยธรรมเจดีย์ พอวัดดอยธรรมเจดีย์ ไปสิ้นสุดกันที่วัดดอยธรรมเจดีย์ อันนั้นนะจุดและต่อมตัวจริง อันนั้นนะจิตเดิมแท้ นะ ไปคว้าจิตเดิมแท้ที่วัดดอยธรรมเจดีย์นั้นอีกรอบหนึ่ง

เราจะบอกว่า เวลาเป็นมรรคเป็นผลนี่เรื่องหนึ่ง ถ้าบอกว่ามันเป็นธรรมโอสถ มันอีกเรื่องหนึ่ง แต่มันก็เป็นกรณีที่ว่าเวลาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านอยู่ที่ถ้ำสาริกา ท่านเป็นโรคเสียดท้อง เป็นโรคท้อง เวลาท่านฉันยาต้ม ฉันสมุนไพร ฉันแล้วมันหาย แต่คราวนั้นฉันเท่าไรก็ไม่หาย พอไม่หาย ท่านก็โยนหม้อทิ้งเลย ไม่กิน เลิก ตายเป็นตาย แล้วท่านพิจารณาโรคเลย พิจารณาโรคภัยไข้เจ็บ ที่นี้จิตมันพิจารณาใช้ใหม่ พิจารณาโรค พิจารณาโรคด้วย แล้วพิจารณากิเลสด้วย เวลามันรวมลง เห็นใหม่ รวมลง โรคภัยไข้เจ็บหายหมด

แล้วท่านบอก หลวงตาท่านก็พิจารณาตาม เวลาหลวงตาท่านพิจารณาเวทนามาก่อน แล้วท่านมาพิจารณาภายหลัง พอท่านพิจารณาภายหลังไป โลกนี้ราบหมดเลย ขึ้นไปกราบหลวงปู่ มัน หลวงปู่มันบอก “เออ! มหาเหมือนเราที่ถ้ำสาริกาเลย โลกนี้ราบหมดเลย แต่ของมหาไม่มียักษ์ ของเรามียักษ์” นี่ตรงนี้ท่านได้สันทาคามี โลกนี้ราบหมด พิจารณาธาตุหมดเลย นี่ท่านพิจารณาโรคภัยไข้เจ็บของท่านด้วย แล้วท่านพิจารณากิเลสตัดทอนความทะยานอยากด้วย แล้วเวลามันหลุดไปแล้ว มันขาดหมด จิตนี้รวมลงหมด เห็นใหม่ ที่เขาเป็นเทพารักษ์อยู่ที่นั่นนะ เข้ามากกราบ เข้ามากกราบ เข้ามาที่ว่าจะเอากระบองมาตีนะ “ของเรามียักษ์ด้วย แต่ของมหาไม่มี”

แต่หลวงปู่มันท่านพิจารณา ท่านอยู่ที่ถ้ำสาริกาต่อเนื่องไป แล้วท่านพิจารณาต่อเนื่องไป ท่านก็ไปเจอออกสุภะข้างบน แล้วท่านก็พิจารณาสุภะ ท่านถึงได้อณาคามีอีกชั้นหนึ่ง ท่านได้สองชั้นที่นั่นนะ นี่เวลาท่านได้ แต่เราได้อย่างไร นี่พูดถึงว่า เวลาธรรมโอสถกับเวลาพิจารณา มรรค ฉะนั้น เวลาพิจารณา มรรค

ที่นี้โยมถามว่า “พ่อเจ็บไข้ได้ป่วย เจ็บไข้ได้ป่วย อยากได้ธรรมโอสถ”

คำว่า “ธรรมโศกของเรา” ธรรมโศก แล้วแต่จิตใจของบริษัท ๔ เราเป็นบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เห็นไหม อุบาสก อุบาสิกา ถ้าจิตใจที่ยังเป็นระดับของฆราวาส เราศึกษาธรรมะๆ มันก็เป็นระดับของธรรมโศกอันหนึ่ง

ธรรมโศก เวลาจิตใจของเราเวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมามันมีความทุกข์ความยากในใจ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเป็นธรรมะ นี่ธรรมโศก ศึกษาแล้ว มันศึกษามันมีเหตุมีผลไง เหตุผลมันมาคลี่คลาย คลี่คลายความยึดมั่นถือมั่น คลี่คลายความทุกข์ยากในใจของเรา เห็นไหม ความทุกข์ยากในใจของเรามันไม่มีทางออก มันโดนสิ่งใดบีบคั้นขึ้นมามันก็มี ความทุกข์ในใจของมัน

เราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาแล้วโดยข้อเท็จจริงมันเป็นแบบนั้น ถ้ามันเป็นแบบนั้น ถ้าเรารู้เท่ารู้ทันแล้วเราปล่อยวางแล้ว มันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง แต่ถ้าเราไปยึดไปมั่นของเรา เรามีแต่ความทุกข์ความยากของเรา ถ้าเรายึดมั่นโดยความหลงผิดของเราไป

พอเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หูตาเราสว่างกระจ่างแจ้ง มันผิดเพราะเรายึดมั่นของเรา ถ้าเราไม่ยึดไม่มั่น มันก็เป็นข้อเท็จจริงของมันอย่างนั้นละ

ข้อเท็จจริง คนยึดมั่นถือมั่นมากเท่าไร มันก็มีความทุกข์ยากมากเท่านั้น คนที่ยึดมั่นถือมั่นปานกลางก็มีความทุกข์ยากปานกลาง คนที่ยึดมั่นถือมั่นเบาบางมันก็เป็นความทุกข์ยากเบาบาง ความทุกข์ความยากมันเป็นเพราะความยึดมั่นถือมั่นของเรา เพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยากของเรา อวิชชาคือความไม่รู้ข้อเท็จจริงของเรา มันก็ไปยึดมั่นถือมั่น เห็นไหม

ไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศน์ถึงข้อเท็จจริงในสังฆธรรม เราศึกษาแล้ว เราเอามาเทียบเคียงแล้ว มันก็เห็นว่ามันก็เป็นแบบที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดจริงๆ แต่มันผิดที่เราไปยึดมั่นถือมั่นเอง มันก็ปล่อยมันก็คลาย เห็นไหม เราจะบอกว่าอย่างนี้ก็เป็นธรรมโศกเหมือนกัน เป็นธรรมโศกเพราะอะไร

เพราะเราศึกษาสังฆธรรมอันนั้นมา เราศึกษาสังฆธรรมอันนั้นมา เพราะสังฆธรรมอันนั้นมันมีเหตุมีผลเหนือกว่าความยึดมั่นถือมั่นของเรา มันเหนือกว่า มันเหนือกว่า มันก็ปล่อยวางได้ๆ มันก็เป็นธรรมโศกอันหนึ่ง

นี่ก็เหมือนกัน ที่เราศึกษาธรรมๆ ธรรมโศก ในบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา มันมีวุฒิภาวะที่กำลังมากน้อยแค่ไหน มันก็จะได้ประโยชน์ต่อศานนามากน้อยเท่านั้น

หลวงตาท่านบอกว่าศาสนาพุทธมันเหมือนห้างสรรพสินค้า ใครเข้าไปห้างสรรพสินค้า ใครมีทุนมาก ใครอยากจะทำซื้อของที่มีคุณค่ามาก เขาก็ได้ทรัพย์สมบัติที่มีค่าไป คนที่เข้าไป เข้า

ไปเงินมีน้อย เราก็แลกเปลี่ยนได้สิ่งของมีค่าน้อยมา คนที่เขาเข้าไปเที่ยวเล่น เขาก็ได้ความสดชื่นมา ได้แค่ไปเห็นงู ไปเห็น แต่เราไม่ได้ทรัพย์สมบัติใดมา นี่มันเหมือนห้างสรรพสินค้าที่ใครมีวุฒิภาวะแค่นั้นเข้าไปในห้างสรรพสินค้านั้น ก็จะได้ประโยชน์ในห้างนั้นมา ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครศึกษามาก ใครประพฤติปฏิบัติมาก ใครมีวุฒิภาวะมากน้อยแค่นั้น เขาก็จะได้ประโยชน์มากน้อยตามที่เขามีกำลังของเขาออกไป นี่ก็เหมือนกัน นี่พูดถึงธรรมโอสถในบริษัท ๔

ที่นี้จิตใจของเราเวลาเราทุกข์เรายาก เราทุกข์เรายากขึ้นมา เพราะเขาบอกว่า “ฟังธรรม หลวงตาสอนพระมาตลอด ฟังเทศน์มาตลอด”

ฟังเทศน์มาตลอด เราเป็นลูกศิษย์มีครูไง เวลาครูของเรา ครูบาอาจารย์ของเรา ครูเอกของโลกก็คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอก แล้วสอนครูบาอาจารย์เป็นชั้นๆ ขึ้นมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็หรือคั้นของท่านมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็ไปเอาแม่ของท่านมาดูแลอยู่พักหนึ่ง แล้วแม่เป็นภรรยา ท่านก็เอาแม่ของท่านไปส่งที่อุบลฯ แล้วท่านขึ้นไปเชียงใหม่ เวลาครูบาอาจารย์ของท่านท่านมีอำนาจวาสนา ท่านก็ไปเอาพ่อเอาแม่มาดูแล ถ้าพ่อแม่ที่มีความสนใจในการประพฤติปฏิบัติ พ่อแม่ก็จะมีความสุข แต่พ่อแม่ท่านยังติดโลกอยู่ ท่านก็ไม่อยากจะเข้ามา นี่มันเป็นอำนาจวาสนาของคนนะ นี่เหมือนกัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านยังทำเป็นตัวอย่างไง

ที่นี้พ่อถึงผู้ถามใช่ไหม ผู้ถามบอกว่า “พ่อเจ็บไข้ได้ป่วย ลูกแต่ละคนก็มีภาระหน้าที่ เราก็จะมาช่วยกันดูแลพ่อของเรา”

ถ้าช่วยดูแลพ่อ เราก็มีน้ำใจไง เราพูดกันด้วยน้ำใสใจจริง คนเราจะพูดด้วยน้ำใสใจจริงว่าใครมีกำลังมากน้อยแค่นั้นก็จะมาช่วยกันดูแลพ่อของตน ถ้าดูแลพ่อของตน ที่นี้พ่อของตนเจ็บไข้ได้ป่วยด้วยการติดเชื่อ เวลาติดแล้วมันไม่ได้ กรรมเก่ากรรมใหม่ ถ้าเราเข้าใจได้ เรายังรักษาหัวใจของเรา เห็นไหม

แต่ถ้าบอกว่าธรรมโอสถ ธรรมโอสถที่จะรักษาของเรา

เวลาครูบาอาจารย์เราท่านเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาหลวงปู่มั่นท่านเป็นโรคประจำตัวเหมือนกัน ท่านไม่ค่อยทันกับหมู่คณะ ไปไหนเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยท่านจะปู่ฟ้าอาบของท่าน แล้วท่านนอนจนกว่าไข้จะหาย ท่านถึงจะไปตามหมู่คณะทัน สุดท้ายท่านนั่งสละตายพิจารณา พุทโธๆ นี่แหละ เวลาจิตมันรวมลง เห็นไหม เพราะเราตั้งใจของเรา เราตั้งใจของเรา จิตมันรวมลง

เราทำสมาธิก็เป็นสมาธิอันหนึ่งนะ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ความเจ็บไข้ได้ป่วยมัน รุมเร้าเข้ามา พอรุมเร้าเข้ามา เราพุทโธของเรา พุทโธของเราด้วยความเป็นอิสระภาพของเรา ถ้า จิตมันปล่อยหมด เป็นอิสระหมด โรคภัยไข้เจ็บจะหลุดออกไป

เวลาหลวงปู่เฝ้าท่านพิจารณาของท่าน พุทโธๆ พอจิตมันรวมลง โอ้โฮ! สว่างหมดเลย แล้วท่านเห็น ท่านพูดไว้ ท่านเล่าให้ลูกศิษย์ฟังไว้ว่า ธรรมโอสถมันพอร่างกาย โรคภัยไข้เจ็บ หายแล้ว มันยังเป็นการรองรับเป็นนิमित เห็นดวงตัวหนึ่งโดดออกจากร่างกายนี้ออกไป นี่ท่าน หายหมดเลย โรคประจำตัว โรคที่เคยเป็น โรคประจำตัวหายเลย นี่ธรรมโอสถอย่างนี้ มันต้องมี จิตใจที่เข้มแข็งมันถึงทำได้ไง

เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วยไปหาหลวงตาไป บอกว่าอยากจะรักษาด้วยธรรมโอสถ ท่านบอกว่า คนที่จะรักษาด้วยธรรมโอสถได้ต้องมีกำลัง จิตต้องมีกำลัง ต้องมีสมาธิที่มั่นคง เพราะเวลา นั่งสมาธิเรานั่งโดยปกติเรายังหงุดหงิด เรายังนั่งได้ยาก แล้วเวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ความเจ็บไข้ได้ ป่วยมันก็มาเร้าอีกต่างหาก เห็นไหม เราเองก็หงุดหงิดอยู่แล้ว แล้วสิ่งนั้นมาเร้า นั่งสมาธิมันจะ ลง มันก็กลับไม่ลงไง พอกลับไม่ลง

ดูสิ เวลาหลวงตาท่านนั่งตลอดรุ่ง ถ้าวันไหนท่านบอกพิจารณาพับๆ พุทโธๆ ถ้าจิตมัน ลงนะ ลงหนึ่งรอบ คลายออกมา พิจารณาซ้ำก็ลงอีก คึ้นนั้นลุกขึ้น ออกจากสมาธิลุกขึ้นเดินได้ เลย เพราะร่างกายมันไม่บอบซ้ำ ถ้าวันไหนนะ มันไม่ลง ต้องพิจารณาต่อสู้อันด้วยความรุนแรง ความเจ็บปวดมันบีบคั้น แต่ด้วยจิตใจที่มั่นคง ท่านก็ต้องต่อสู้อันด้วยสติด้วยปัญญาจนจิต มันลงได้ แต่จิตลงได้ ลงได้ด้วยความบอบซ้ำ คึ้นนั้นออกจากสมาธิแล้วลุกไม่ได้ ต้องตั้งสติ แล้ว เอามือจับเท้าออกไปก่อน ให้เท้าสองข้างยึดไปก่อน แล้วนั่งเฉยๆ ให้เลือดลมมันเดินก่อน

บางคืนร่างกายไม่บอบซ้ำ ลุกไปได้เลย บางคืนร่างกายบอบซ้ำ บอบซ้ำมาก มันต้องนั่ง ก่อน ให้ร่างกายมันฟื้นฟูก่อน ให้เส้นประสาทมันสมบูรณ์ก่อน ถึงจะลุกขึ้นไปได้ไง นี่คนคนเดียว เวลาปฏิบัติแต่ละคราวมันยังไม่เหมือนกันเลย

ฉะนั้น เวลาธรรมโอสถๆ ถ้าจิตใจเข้มแข็งแล้ว จิตใจเข้มแข็งคือมันเคยทำได้ เคยผ่าน ช่องทางอย่างนี้ เคยผ่านความลำบากมา ถ้ามีความลำบากมาขวางหน้าเท่าไร มันใช้สติปัญญา มันแยกแยะขึ้นไป มันก็จะผ่านความลำบากนั้นเข้าไปสู่ความสงบได้ นี่พูดถึงว่าถ้าจิตใจคนที่มี กำลัง

จิตใจคนที่ไม่มีความกำลัง มันจะผ่านความลำบากนั้นมันก็ยากอยู่แล้ว แล้วความเจ็บไข้ได้ ป่วยมาอีก ท่านถึงบอกว่า ถ้าจิตใจไม่เข้มแข็งให้ไปหาหมอซะ ไปหาหมอก่อน ร่างกายฝากไว้ กับหมอ จนกว่าเราฝึกของเราได้ไง

ธรรมโศกมันรักษาอย่างนั้น แต่ถ้าพูดถึงเวลาเป็นอริยมรรค เวลาที่จิตใจเราปฏิบัติศีลสมาธิ ปัญญา มันยากกว่านี้อีก ยากกว่านี้เพราะอะไร เพราะกิเลสมันมีชีวิต กิเลสมันปลิ้นปล้อน กิเลสมันพลิกแพลง กิเลสมันต่อต้าน กิเลสมันหลบมันซ่อน เต็มชีวิตเต็มวัยร้ายต่างๆ มันต้องมีความละเอียดรอบคอบเวลาเราจะสู้กับมัน เห็นไหม ถ้าสู้กับมัน มันถึงว่าธรรมโศกอย่างหนึ่ง มรรคเป็นอย่างหนึ่ง

ฉะนั้น เวลาผู้ถามถามถึงพ่อ มันสะเทือนใจ เพราะเราเป็นลูกใช้ใหม่ แล้วเราเป็นชาวพุทธใช้ใหม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกๆ เราก็เป็นภาระหน้าที่เราจะต้องดูแล มันละเอียดใจ ถ้าละเอียดใจ เราจะช่วยท่าน เพราะมันก็ต้องจิตใจของท่าน ถ้าเป็นธรรมโศก จิตใจท่านก็ต้องเข้มแข็ง จิตใจของท่านต้องพิจารณาของท่านเอง เพราะจิตใจของท่านเป็นผู้ป่วย ผู้ป่วยนั้นจะเป็นผู้ทำให้จิตมันเป็นอิสระหายป่วยนั่นเอง แต่เราเป็นลูกๆ เราไม่สามารถที่จะเข้าไปชี้แนะในใจของท่านได้ เราก็ดูแลของเราด้วยกำลังของเราไป

บริษัท ๔ จิตใจที่สูงจะทำอย่างใดมันก็ทำด้วยอุทฺทิมภาวะด้วยกำลังนั้น ทำอย่างไรก็ได้ ประสบความสำเร็จ จิตใจปานกลางก็ได้แค่ปานกลาง จิตใจที่ต่ำต้อย แต่อย่างใดๆ ก็ยังมีธรรมโศกเป็นที่พึ่งไป ถ้าเป็นที่พึ่ง

คำถาม คำถามเขาถามเลย เขาถามว่า ธรรมโศกที่เขาศึกษามันจะช่วยประโยชน์กับพ่อได้อย่างไร เราก็แผ่เมตตา แผ่เมตตา ที่ว่าเป็นเชื้อโรคเป็นอะไรต่างๆ เป็นเวรเป็นกรรมของท่าน

มันเป็นสายบุญสายกรรมนะ เวลาสายบุญสายกรรม ผู้ที่มีเวรมีกรรมอันนั้น ถ้ามาไม่ได้ ลูกหลานเป็นสายบุญสายกรรมต่อเนื่องกันได้ แต่ถ้าเจ้าตัวมันดีที่สุด ถ้าเจ้าตัว เวลาพ่อแม่ของเราท่านจะเชื่อหรือไม่ แล้วถ้าท่านเชื่อ คนเชื่อก็แล้วแต่นะ แต่เวลาที่จะมีภัยมาถึงตน ภัยคือมรณภัย ถ้ามรณภัยมา มันทำอะไรมันหวาดเสียว เราก็ต้องค่อยๆ ดูแลกัน ค่อยๆ ดูแลกัน

อันนี้พูดถึงธรรมโศก แล้วธรรมโศกของเรา เราก็ดูแลรักษาใจของเรา เพราะเขาบอกว่า “โยมก็ทุกข์ใจมาก คอยแต่จะบอกตัวเองว่า แม้แต่พระอรหันต์ก็ยังป่วยเลย ทุกคนจะเห็นความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายไปไม่พ้น”

เราก็คิดของเรา มันก็บรรเทาใจของเราไป ถ้าบรรเทาใจของเรา เห็นไหม ผู้ป่วย ดูพระเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าอยากอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้อุปัฏฐากพระภิกษุที่ป่วยไข้เถิด เพราะพระภิกษุที่ป่วยไข้มันก็อยู่ในสงฆ์นี้แหละ

ฉะนั้น เวลาจะอุปัฏฐากพระภิกษุที่ป่วยไข้ พระภิกษุที่ป่วยไข้ก็ต้องเป็นภิกษุที่พูดง่าย พูดเข้าใจ คือไม่ใช่ว่าจะเอาแต่ใจตนเอง เห็นไหม เวลาผู้ที่อุปัฏฐากต่อกัน ผู้ที่ดูแลต่อกัน ผู้ป่วย

กับผู้ที่ดูแลผู้ป่วย เห็นไหม ในสมัยปัจจุบันนี้เขาต้องฝึกหัด ผู้ที่จะไปดูแลผู้ป่วยนะ ฝึกหัดเป็นวิชาชีพเลย ไปดูแลผู้ป่วย

นี่ก็เหมือนกัน เราจะดูแลพ่อเรา จิตใจเราต้องเข้มแข็ง จิตใจเราก็ต้องมีเมตตา จิตใจของเรา นะ คนป่วย คนป่วยจะเอาแต่ใจ เพราะคนป่วยจะงอแง แต่เราก็ต้องมีใจของเรา เราต้องรักษาใจเรา ถ้ามีธรรมโอสถมันก็ทำให้เราดี ทำให้เราดี แล้วถ้าผู้ที่เข้าใจต่อกัน โอ้โฮ! มันยิ้มแย้มแจ่มใส อันนี้มันเป็นวาสนานะ

คำว่า “วาสนา” สายบุญสายกรรม พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณ ถ้าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณ แล้วเป็นพระอรหันต์ที่ดีด้วย สุขยอดเลย พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณ แล้วพ่อแม่จะเอาแต่ใจตนเอง เราก็ต้องทำใจเราๆ ดูแล

นี่พูดถึงว่าธรรมโอสถ ธรรมโอสถเป็นอย่างนั้นจริงๆ ธรรมโอสถเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา แล้วเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา แต่คน คนที่ทำมา มันมีกรรมเก่ากรรมใหม่ทำมาทั้งนั้นนะ เราช่วยกันดูแลตรงนี้ เพราะเวลาพระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องกรรมๆ อะไรที่ทำ อะไรไม่ได้ โยนให้กรรมหมดเลย โยนให้กรรม...ไม่ใช่

สอนให้เชื่อเรื่องกรรมๆ กรรมคือการกระทำ ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ให้ทำคุณงามความดีของเรา แม้มันจะทุกข์มันจะยากก็ฝืนทนเอา เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันเฉียวไปเฉียวมา จะลงไม่ลง จะได้ไม่ได้ โอ้โฮ! ทุกข์น่าดูเลยนะ แล้วถ้าคนไม่รอบคอบนะ มันลงได้ยาก มันเป็นความรู้สึก มันเฉียดฉิว จะได้จะไม่ได้ อู้อี้! มันก็ต้องพยายาม

คนเราได้หรือไม่ได้นี่จบเลย บอกมาคำเดียว ให้หรือไม่ให้ เลิก ใช้นี่ยื่นไปก็ยื่นมา เฉียดไปก็เฉียดมา เหมือนจะให้ แต่ไม่ให้ ว่าไม่ให้หรือก็จะให้ อู้อี้! ภาวนานี้ใช่ใหม่ ต้องมีความรอบคอบ เวลาเราจะปฏิบัติของเรา ให้รอบคอบกับเรา

ฉะนั้น พูดถึงธรรมโอสถ ทีนี้ธรรมโอสถ ถ้าจะบอกว่าเขาเป็นแบบวิทยาศาสตร์ ต้องอย่างนั้นๆ นะ วิทยาศาสตร์ ก็ดูจากไซริงค์ไง ดูจากหลอดยา ไซริงค์ดูต ดูดเลย จบ ง่ายๆ วิทยาศาสตร์ นี่ก็เหมือนกัน ทำอย่างนั้นๆ จบ...ไม่

กิเลสนะ ความพอใจของคน อารมณ์ความรู้สึกของคนมันวูบวาบ มันร้อยแปด แล้วเราต้องทำให้นิ่งๆ ทำให้มันคงได้ สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิแล้วฝึกหัดของเรา ทำของเรา เดี่ยวก็เข้มแข็ง เดี่ยวก็อ่อนแอ เดี่ยวก็ได้ เดี่ยวก็ไม่ได้ ใจคนนะ ใจคน เราพยายามรักษาของเรา

นี่พูดถึงธรรมโอสถไง มันไม่เป็นวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มันเป็นทฤษฎีที่คงที่ตายตัวใจ แต่ความรู้สึกของคน เวรกรรม กรรมเก่ากรรมใหม่ แล้วมันหยาบมันละเอียด โอ้อี้! มันร้อยแปดเลย

ถ้าพูดอย่างนี้แสดงว่าพูดเพื่อจะไม่รับผิดชอบอะไรเลยใช่ไหม

ก็ไม่ใช่ มันมีอยู่จริง ทำได้จริง ทำได้จริง ความรู้สึกจริงๆ แล้วรักษาได้จริงๆ รักษาได้จริงๆ มันถึงละเอียดอ่อน พอละเอียดอ่อนขึ้นมา ครูบาอาจารย์เราถึงอยู่ป่าอยู่เขาไป อยู่ในที่สงบ อยู่ในที่วิเวก เพราะเรารักษาใจเราเอง คนอื่นจะรู้กับเราได้ยังไง ฉะนั้น ถึงเวลาจำเป็นจะต้องมาเข้าหมู่คณะ เราก็รักษาใจของตนของเรา นี่พูดถึงว่าธรรมโอสถ

ถาม : เรื่อง “กามวิตก”

ทำไมนับวันกามวิตกมันยิ่งมากขึ้น กวนใจตลอดครับ แต่จะออกไปหามันจริงๆ มันก็ไม่ไป หลวงพ่อใช้วิธีระงับมันอย่างไรครับ ขอแค่ระงับพอภาวนาได้ครับ ทุกข์ใจมากเรื่องนี้ เรื่องกาม

ตอบ : กามวิตกๆ ไร นี่พูดถึงเขาเขียนเลยนะว่านี่พระนะ พระถาม พระทุกข์ พระวิตก แต่เรื่องของกาม แล้วมันวิตก เห็นไหม “นับวันมันจะวิตกมากขึ้นๆ มันกวนใจครับ มันกวนใจครับ แต่จะออกไปหามันจริงๆ มันก็ไม่ไป หลวงพ่อใช้วิธีไหนครับ จะขอให้ระงับให้พอภาวนาได้บ้าง ทุกข์ใจมากจริงๆ”

ทุกข์ใจมากจริงๆ เห็นไหม เวลาकिनอนนอนอุ่นมันเป็นอย่างนั้นนะ เวลาที่ว่าธรรมโอสถๆ เขาแสวงหาธรรมโอสถกันเพื่อชำระล้างกิเลส ใช้นี้เป็นพระ เราบวชมา เวลาบวชมา อุปัชฌาย์ให้เกสา โลมมา นขา ทันตา ตใจ ให้**รุกขมูลเสนาสน์** ให้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็ต้องวางรากฐาน ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วถ้าเราจะมีศีลของเรา ศีลของเราบวชมา ศีลของเรา ๒๒๗ อยู่แล้ว ถ้า ๒๒๗ มันอยู่ที่พฤติกรรมของเราไป ถ้าพฤติกรรมของเรา การอยู่การกิน

หลวงตาท่านบอกท่านบวชมาท่านเป็นมหานะ บวชมาเรียนใหม่ๆ ไปบิณฑบาตมา เขาใส่มนมเนยมา พอฉันเข้าไปแล้วมันมีอารมณ์ความรู้สึกเลย ฉะนั้น เวลาท่านมีอารมณ์ความรู้สึก ท่านมีสติปัญญาของท่าน เวลาท่านเป็นพระหนุ่มๆ ท่านไปบิณฑบาตได้นมได้เนยมานะ ท่านไปหาพระหลวงตา ในวัดมีหลวงตา ไปให้พระหลวงตา ท่านคัดเลือกเอาแต่พวกฉันแล้วกินแล้วมันไม่ไปเสริม ไม่ไปเสริมไปยั่วไปยุกิเลส

คนที่บอกว่ากามวิตก กามวิตกที่มันจะเกิดขึ้นมันต้องอยู่ที่พฤติกรรมตั้งแต่การดำรงชีวิตไป ดำรงชีวิต ศีลของเราให้บริสุทธิ์ เราอย่าไปคลุกคลี

นี่บอกเลย บอกว่ากามมันวิตกเลย อยากจะประพฤติปฏิบัติ แต่ชีวิตของเรา เราไปเสพอะไรบ้างละ เราไปเสพข่าวสาร เราไปเสพสิ่งอย่างนั้น

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์ถามเอง ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า “ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ในสังฆมณฑลมันต้องเกี่ยวข้องกับผู้หญิง ผู้หญิงก็ต้องเข้ามาหา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกภิกษุควรทำอย่างไร”

“เธออย่าดูอย่าเห็นเลย ดีที่สุด อย่าดูอย่าเห็นเลย ดีที่สุด”

“อ้าว! แล้วต่อไปนี่ถ้าเขาเข้ามา เขาเป็นพี่เป็นน้องเป็นญาติ เขาเข้ามาหาลูกหลานเขา จะทำอย่างไร”

“เธอจงตั้งสติไว้ ถ้าควรพูดกับเขา พูดด้วยสติสัมปชัญญะ พูดกับเขาก็คำ”

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้หมดแล้ว ถ้าบอกไว้หมดแล้ว ถ้าบอกว่าเราเป็นพระ แล้วบอกว่าถ้าเราจะไประงับกามวิตก สิ่งที่มีนวิตกเรื่องกามตลอดเวลา เราก็ต้องตั้งตั้งแต่ตอนนั้น

ไอนี้เวลาอยู่ชีวิตประจำวัน ไ้อ้โฮ! เสพสุขตามสบาย พอถึงเวลาแล้ว ไ้อ้! กามมันวิตก ไม่อยากให้มี ไม่อยากให้มี

มันต้องย้อนกลับไปตรงนั้น ย้อนกลับไปตั้งแต่เข้าขึ้นมา ตื่นนอนขึ้นมา ทำวัตรสวดมนต์แล้ว ถ้าศึกษาเล่าเรียน เราศึกษาเล่าเรียนอย่างไร ออกบิณฑบาตมาแล้ว บิณฑบาตมารักษาอย่างไร

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงบอกว่า ไม่ให้พระอยู่ป่าอยู่เขา ไม่ให้ไปรับกิจนิมนต์ ยิ่งวัดป่าบ้านตาด หลวงตาไม่ให้มีกิจนิมนต์เลย แล้วเราก็จำท่านมานี้ จำท่านมา ในวัดของเรา เราไม่รับกิจนิมนต์ ไม่รับกิจนิมนต์นี้ไม่ใช่เห็นแก่ตัว เพราะอะไร เพราะพระที่เขาจะรับกิจนิมนต์ทั่วประเทศไทย ที่ไหนเขาก็อยากได้ทั้งนั้นนะ

แต่พระของเรา พระของเราจะประพฤติปฏิบัติไง ถ้าพระเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาที่จะออกนุ่งรถไปฉัน ไปสวดมนต์ที่บ้านเขา เพื่อไปทำบุญกุศลของเขา แล้วก็กลับมา กลับมากกว่าจะล้างบาตรเสร็จครึ่งวัน ครึ่งวันนั้น ถ้าพระอยู่ในวัดครึ่งวันนี้ พระได้เดินจงกรมหลายชั่วโมงแล้ว แล้วถ้าไปได้สิ่งใดมา ไปรู้ไปเห็นสิ่งใดมา ถ้ารู้เห็นสิ่งใดมา ในสมัยพุทธกาลนางอะไรที่ไปเห็น ที่ว่าช็อก กินไม่ได้เลย ถ้าไปเห็นอย่างนั้นขึ้นมามันติดขึ้นมา

นี่ไง พูดถึงเขาบอกว่า “กามวิตกมันมีมากครับ มันยิ่งมากขึ้นทุกวันๆ มันกวนใจผมมาก”

คำว่า “กวนใจ” มันก็ส่วนเรื่องกวนใจ กวนใจ เพราะคนเราเกิดมานี้สัญชาตญาณ สัญชาตญาณมันมีของมันอยู่แล้ว ถ้าสัญชาตญาณของมัน อวิชชามันมีอยู่ในใจอยู่แล้ว ทีนี้เรา บวชเป็นพระแล้ว ถ้าบวชเป็นพระ นี่ไง เวลาเราพูดถึงพระ เวลาเราเทศน์อบรมพระ เพราะเวลา เราเทศน์อบรมพระ เราถือว่าพระปฏิบัติ เวลาพระปฏิบัติ ใส่เข้าไปเลย เพราะพระปฏิบัติ พระ ปฏิบัติเขารู้กติกากันอยู่แล้ว ถ้ารู้กติกากันอยู่แล้ว เวลาหลวงตาท่านเทศน์สอนพระๆ สอนพระนี่ เป็นวงใน ใส่ได้เต็มที่เลย ไม่ต้องไปแปลศัพท์แปลอะไรให้มันวุ่นวาย

แต่ถ้าเป็นโยมใส่ไม่ได้ “ไอ้โฮ! พูดอย่างนี้กิเลสทั้งนั้นเลย อาจารย์นี่กิเลสหนามาก พูดแต่ เรื่องกิเลส ไม่เคยพูดถึงเรื่องความดีเลย”

อ้าว! ก็จะมีหัวมันนะ จะตีมันนะ จะจับมันนะ จะจับมันก็ต้องบอกมันเป็นอย่างไร จะจับ กิเลส ไม่พูดถึงเรื่องกิเลส มันจะจับอะไร จะจับกิเลสก็ต้องคุยเรื่องกิเลสด้วย จะจับกิเลส ไปบอก ว่าเป็นคุณธรรมๆ เป็นคุณธรรมก็โดนหลอกนะสิ

ถ้าจะจับกิเลสก็ต้องลากกิเลส ต้องตีหัวกิเลส ต้องชี้หน้ามันเลย ถ้าชี้หน้ามัน นี่ ไง เวลาพระปฏิบัติเวลาเทศน์ หลวงตาท่านบอกว่าเทศน์ปฏิบัติเทศน์ง่าย ๆ เลย เทศน์ ง่าย ๆ คือว่าภาษาเดียวกัน ภาษาเดียวกัน สื่อเหมือนกัน ใส่เหมือนกัน ทุกคนมีแรง ปรารถนาเพื่อมาชำระล้างกิเลส เพื่อจะถอดจะถอนมัน แล้วต่างคนต่างหามันไม่เจอใจ แต่ครูบาอาจารย์ที่แสดงธรรมท่านรู้จักตัวมัน ใจ ท่านพยายามชี้หน้ามัน บอกตัวมันว่า อยู่ตรงนั้น ๆ ใจ ให้ทำใจ

ไอ้เราพอชี้ให้ทำขึ้นมาก “ไอ้โฮ! ไม่มีดีเลยเนาะ มีแต่เลวทั้งนั้นเลย”

ก็ตัวมันนะ ก็ตัวมัน ก็ชื่อมันนะ ก็เจอตัวมันนะ ถ้าเจอตัวมัน เห็นไหม นี่เวลาเรื่อง เทศน์พระ ถ้าเทศน์พระเขาเทศน์กันอย่างนั้น นี่พูดถึงเวลาเทศน์พระป่า เวลาพระที่ปฏิบัติเขา เทศน์ว่าการต่อกัน ถ้าเทศน์ว่าการต่อกัน เขาก็ชี้หน้าเลย ชี้หน้าถึงมันนะ เห็นไหม

จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจดวงนั้นมีกิเลสต้นหาคความทะยานอยาก ใจดวงนั้นได้ พลิกแพลงได้แก้ไขพฤติกรรมของมันแล้ว ใจดวงนั้นถึงได้กำจัดมันได้แล้ว นี่ไง จากใจดวงนั้นยก มาสู่ดวงใจของผู้ปฏิบัติเรา ท่านก็ชี้เข้ามาๆ เห็นไหม เวลาใจของท่านสว่างไสว ท่านพูดอะไรก็ แจ่มแจ่มหมดนะ ไอ้ใจของเรามีติดบอด ไอ้ห้องสว่างๆ จะเก็บอะไร เก็บของสิ่งใด วางก็ชัดเจนใช่ ไหม ไอ้ห้องของเรามีติดติดคือ เขามีอคติยังไม่เห็นเลย จับต้องไม่ได้เลย

นี่ไง เวลาท่านพูด ท่านพูดถึงใจของท่าน ใจของท่านมันสว่างไสว มันสว่างโพล่ง เห็น ใหม ในชั้นนั้นมีศีล มีสมาธิ มีปัญญาเก็บไว้ ชั้นนั้นมรรค ๘ ชั้นนั้นเป็นอวิชชา ท่านจับต้องชี้ให้ เราดู ไอ้ห้องของเรามีติดติดคือเลย ท่านถึงบอกว่าทำความเข้าใจเข้ามาก่อน จุดไฟๆ จุดไฟ ให้ได้ ถ้าจุดไฟ

ที่นี้เราจะบอกว่า เวลาทำนพุด ทำนพุดชัดเจน เพราะในห้องของท่าน ในใจของท่านมันสว่างไสวใช้ไหม ในหัวใจของเรามันมืดบอด แต่ก็พยายามจะฟัง พยายามจะฟัง พยายามจะฝึกหัด จะทำใจของเราให้ได้ ทำใจของเราให้ได้

นี่พุดถึงเวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่า การ ท่านเทศน์จากใจของท่าน จากใจดวงที่สว่างไสวเปรียบเทียบกับใจที่มีมืดบอดของเรา ถ้าใจมืดบอดของเรา มรรค ๔ ผล ๔ จริตนิสัย มันก็เริ่มเป็นจริตนิสัย แต่เวลาอริยสังขมันเป็นหนึ่งในเดียวกัน จะทำเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ มันจะเหมือนกัน เหมือนกันที่ว่าเวลาจะขาด ขาดอันเดียวกัน เพราะอริยสังข จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสังข มันต้องสรุปมา ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันนิโรธ มันดับหมด มันทำมา มันจะกลั่นออกมาจากอริยสังข ถ้าอริยสังข มันก็เป็นอันเดียวกัน เหมือนกัน แต่ขณะที่มืดบอดมันทำไม่ได้ มันก็ต้องพยายามของเรา

นี่พุดถึงเขาบอกว่ามันกวนใจๆ คำว่า “กวนใจ” เขาถามว่า “หลวงพ่อกทำอย่างไรครับ”

ที่นี้ทำอย่างไรครับ มันทำอย่างไรครับ มันเป็นปลายเหตุ ที่เราพุดนี้เราพุดถึงว่า เวลา กามวิตก เวลามันเกิดทุกข์เกิดยากขึ้นมาแล้ว ทุกคนก็ไม่วู้ ใ้โฮ! มันทุกข์มันยากมันลำบาก แล้วเราจะแก้ไขอย่างไรละ

ใ้โฮมันปลายเหตุไง มันเป็นวิบาก มันเป็นผลนะ แต่ถ้ามันจะแก้ มันก็ต้องเริ่มต้นกลับไป ที่ศีล ความดำรงชีพของเราดำรงอยู่ของเรา ถ้าดำรงอยู่ของเรา คนที่จะเข้าไปรู้เห็นกับมัน ก็แบบ ครูบาอาจารย์เราที่ท่านวางข้อวัตรไว้เนี่ย อย่างหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านท่านนะ ทำไว้ก็เพราะเหตุนี้แหละ ถ้าเราเพลิดเพลิน เราอยากอยู่สุขอยู่สบาย เราจะอยู่ทุกอย่างให้ประณีตไปหมดเลย ผลของมันก็กามวิตกนี้ไง ผลของมันนี้ไง

แต่เวลาถ้าจะเอาผลของเรา เริ่มต้นขึ้นมา ศีลเราก็ต้องรักษาของเราให้ดี เราก็ต้องรักษา อินทรีย์ ตา หู จมูก ลิ้น กาย เราต้องรักษาของเรา เรายรักษา ดุสิต จะขบจะฉันก็ต้องดูแลของเรา จะดื่มจะกินอะไรก็ต้องดูมันไปกระตุ้นใหม่ มันเป็นประโยชน์ใหม่ เราต้องตัดทอนตั้งแต่ตอนนั้น ถ้าตัดทอนตอนนั้นขึ้นมา แล้วถ้ามันยังเกิดขึ้นมาอีก เกิดขึ้นมาอีก นั่นก็มรณานุสติ มันจะไปไหน มันก็ตายทั้งนั้นนะ มันก็ฝุพังทั้งนั้นนะ ดุสิต ถ้าไม่มีกลิ่นน้ำหอม ไม่มีกลิ่นใ้พวกน้ำมาบำรุง บำเรอ นะ กลิ่นคนก็กลิ่นซากศพ มันก็กลิ่นเดียวกันนะ เวลากลิ่นเน่า กลิ่นซากศพ มันจะหอมไปไหน

ใ้โฮนี้พรมใหญ่เลย สงกรานตนี้ใ้หาน้ำอบเลยนะ พรมแต่น้ำอบเขียว จะกลบกลิ่นมันไป จะกลบกลิ่นมัน จะไม่ให้ได้กลิ่นมันไป นี่ไง ถ้ามันยังไม่ได้ก็ต้องคิดอย่างนั้น พิจารณาอย่างนั้น

นี่เขาถามไป “กามวิตก นับวันกามวิตกมันยิ่งมากขึ้น กวนใจตลอดครับ แต่จะออกไปหา
มันจริงๆ มันก็ไม่ไป หลวงพ่อใช้วิธีไหนครับ ขอแค่พอภาวนาได้ต่อไปครับ ทุกข์ใจมาก”

คำว่า “ทุกข์ใจมาก” ทุกข์ใจก็ทุกข์ใจเรา นี่เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ นี่พูด
ถึงกรรมโสมถ ธรรมโสมถของฆราวาส ของบริษัท ๔ เราก็พยายามรักษาหัวใจของเรา ใจนี้โดย
เทศนะ โดยเทศเป็นนักบวชเป็นนักรบ ขนาดเป็นเทศนักบวชเป็นนักรบ นี่บริษัท ๔ อุบาสก
อุบาสิกา เห็นไหม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

นี่ภิกษุ ภิกษุก็ทุกข์ ภิกษุกำลังขวนขวายดินรน อุบาสก อุบาสิกาที่ทุกข์ อุบาสก อุบาสิกา
ก็กำลังดินรน ต่างคนต่างดินรน ดินรนเพราะอะไร เพราะกิเลสมันร้อยรัด กิเลสมันบีบคั้น ถ้า
กิเลสมันบีบคั้น นี่ธรรมโสมถ ทีนี้ธรรมโสมถมันอยู่ที่จิตใจใครสูงใครต่ำ ถ้าสูงต่ำอย่างไร เรา
พยายามของเรา ประพฤติปฏิบัติของเรา เพื่อประโยชน์ของเราะ นี่บริษัท ๔ เอวัง